

Fiskus sprzeda rzeczy na e-aukcji

Od 1 stycznia 2018 r. przepisy pozwalają urzędowi skarbowym przeprowadzać internetowe licytacje ruchomości zajętych w ramach egzekucji zaległości podatkowych. Na praktyczne zastosowanie trzeba jednak poczekać

Bartosz Sierakowski
radca prawny
z Zimmerman i Wspólnicy sp.k.

Michał Węgliński
aplikant adwokacki
z Zimmerman i Wspólnicy sp.k.

1 stycznia 2018 r. weszły w życie przepisy mające na celu uproszczenie oraz z informatyzowanie postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez organy administracji. Teoretycznie możliwe jest przeprowadzenie licytacji ruchomości w formie elektronicznej, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – podobnie jak ma już to miejsce w przypadku egzekucji komorniczej. Dzięki temu zainteresowani (zarówno przedsiębiorcy, jak i konsumenci) będą mogli dokonywać zakupów online bez konieczności fizycznego uczestniczenia w licytacji. Na wdrożenie tej nowinki do praktyki polskiego fiskus będzie musieli niestety poczekać: resort finansów zapowiada, że uruchomienie systemu się opóźni. Jednak warto już dziś wiedzieć, jak będzie działać nowa procedura.

Teraz na odległość

System teleinformatyczny ma w zamierzeniu ustawodawcy pełnić funkcję kompleksowej platformy umożliwiającej przeprowadzenie niemal całego procesu egzekucyjnej sprzedaży rzeczy ruchomych online. Co istotne, za pośrednictwem systemu użytkownicy mają również uzyskiwać wszystkie bieżące informacje dotyczące przebiegu licytacji. Zatem w drodze online kupujący uzyska takie informacje, jak: potwierdzenie dopuszczenia do udziału w licytacji, potwierdzenie uiszczenia wadium, obwieszczenie o terminie licytacji czy – kluczowe dla każdej transakcji dokonywanej w toku egzekucji – zawiadomienie o przybiciu.

Z oczywistych względów fizycznego zaangażowania będzie wymagało jedynie wydanie rzeczy nabywcy, lecz to jest możliwe w drodze przesyłki pocztowej. Kupujący więc nie musi ruszać się z domu.

Udział w licytacji elektronicznej wymagać będzie uprzedniego uzyskania dostępu do systemu teleinformatycznego. W tym celu konieczne jest uwierzytelnienie użytkownika poprzez profil zaufany ePUAP, przy wykorzystaniu kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego lub potwierdzeniu tożsamości użytkownika przez naczelnika urzędu skarbowego lub właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego. Dodatkowo wymagane jest zaakceptowanie regulaminu systemu.

W pewnych sytuacjach dostęp do systemu może wygasnąć. Stanie się tak m.in. w przypadku, gdy użytkownik nie będzie korzystał z systemu przez kolejnych pięć lat. Ponadto dopuszczalne jest zawieszenie użytkownika w prawie udziału w egzekucji. To ostatnie dotyczy przede wszystkim nierzetelnych uczestników licytacji, a więc na przykład takich, którzy nie zapłacili we wcześniejszych wygranych licytacjach ceny nabycia lub nie odebrali wycytowanego towaru.

Obwieszczenie o licytacji będzie publikowane w systemie co najmniej siedem dni przed wyznaczonym terminem – dłuższy, 30-dniowy termin jest przewidziany dla elektronicznej licytacji ruchomości, której posiadanie jest uzależnione od spełnienia warunków określonych odrębnymi przepisami (np. broni palnej).

Z treści samego obwieszczenia potencjalny nabywca ma uzyskać informacje o przedmiocie licytacji (cena wywoławcza, opis przedmiotu oraz jego fotografie), a także o terminie licytacji. Znajdzie się w nim ponadto pouczenie o konieczności złożenia organowi egzekucyjnemu wadium.

Wpłata wadium także jest dokonywana online i ma charakter obowiązkowy w przypadku licytacji przedmiotów o szacunkowej wartości przekraczającej 4500 zł.

Termin rozpoczęcia i zakończenia licytacji elektronicznej wyznaczany będzie w taki sposób, aby czas jej trwania wynosił od 7 do 30 dni, a zakończenie przypadało w godzinach pracy organu egzekucyjnego.

Skorzystają także dłużnicy

Nowa forma licytacji jest próbą dostosowania systemu prawnego do realiów obrotu towarowego i usługowego, który w ostatniej dekadzie w dużej mierze przeniósł się do sieci. Elektroniczna licytacja jest więc swoistą odpowiedzią na internetowe serwisy aukcyjne, a jej wprowadzenie powinno po pierwsze zwiększyć zainteresowanie udziałem w egzekucyjnych licytacjach, a po drugie (z uwagi na powszechność) pozytywnie wpłynąć na poziom zaspokojenia wierzyciela egzekwującego (im więcej uczestników, tym większa szansa na uzyskanie wyższej ceny).

Dotychczas udział w tradycyjnej licytacji ruchomości wymagał od nabywcy znacznie większego zaangażowania w całe postępowanie – przede wszystkim poświęcenia czasu bez gwarancji nabycia licytowanego przedmiotu, jak też poświęcenia dodatkowych środków (np. koszty dojazdu). Wprowadzenie nowych przepisów należy więc ocenić pozytywnie. Po pierwsze, niewątpliwie krąg biorących udział w licytacji się poszerzy – co będzie konsekwencją tego, że zakupu będzie można dokonać, nie wychodząc z domu czy firmy. Po drugie, czas trwania postępowań egzekucyjnych powinien się skrócić. Po trzecie, powszechność systemu może pozytywnie wpłynąć na wysokość sum uzyskiwanych w toku licytacji. To ostatnie zaś będzie korzystne dla obu stron postępowania egzekucyjnego, czyli dłużnika i fiskus.

Istotne rozwiązania techniczne

Właściwa ocena nowych rozwiązań będzie w praktyce uzależniona od funkcjonalności systemu teleinformatycznego, stanowiącego podstawę licytacji elektronicznej. Oczywistym ryzykiem związanym z wdrożeniem licytacji elektronicznej jest potencjalna niewydolność systemu informatycznego. Nawet z pozoru drobne techniczne problemy związane z funkcjonowaniem systemu mogą doprowadzić do powstania zbędnych komplikacji proceduralnych.

Na razie jednak zapowiedziano znaczne opóźnienie terminu jego uruchomienia. Z podobnymi opóźnieniami mamy do czynienia w przypadku systemu umożliwiającego udział w licytacji prowadzonej według przepisów kodeksu postępowania cywilnego lub centralnego rejestru restrukturyzacji i upadłości. ©

Stanowisko Krajowej Administracji Skarbowej z 4 stycznia 2018 r.

➤ Od kiedy mają ruszyć elektroniczne aukcje w urzędach skarbowych?

Obecnie trwają prace nad utworzeniem systemu teleinformatycznego, za pośrednictwem którego organ egzekucyjny będzie mógł dokonywać sprzedaży zajętych ruchomości. Zakończenie prac jest przewidziane na III kwartał 2018 r.

➤ Dlaczego zdecydowano się na uwierzytelnianie biorących udział w aukcji przy użyciu np. podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego ePUAP?

W systemie teleinformatycznym, za pośrednictwem którego przeprowadzane będą licytacje elektroniczne w egzekucji administracyjnej, można się uwierzytelnić z użyciem:

- danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego,
- profilu zaufanego ePUAP.

Oba sposoby zapewniają jednoznaczną identyfikację podmiotu. Zatem wykluczają możliwość korzystania z konta (w ww. systemie teleinformatycznym) założonego przez podmiot nieistniejący bądź posługujący się nieprawdziwymi danymi. W odniesieniu do danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego postanowiono umożliwić uwierzytelnianie w ten sposób podmiotom posiadającym już „podpis elektroniczny”. Ponieważ ten sposób uwierzytelnienia zapewnia jednoznaczną identyfikację podmiotu, nie ma podstaw dla rezygnacji z takiego sposobu uwierzytelnienia (jeżeli użytkownik uzna ten sposób za wygodniejszy).

➤ Czy udział w aukcjach będzie bezpłatny?

Platforma ePUAP jest ogólnie dostępna. Uwierzytelnianie się za jej pomocą jest bezpłatne dla zakładającego konto w systemie. Organ egzekucyjny, który korzysta z licytacji elektronicznej, również nie musi ponosić żadnych nakładów finansowych w związku z uwierzytelnieniem użytkownika konta.

Wydział do spraw Komunikacji Krajowej Administracji Skarbowej